

MALLI KANSALLISILLE YHTEYS- PISTEILLE

*hyvästä tiedotuksesta
terveydenhuollon tarjoajille
rajatylittävässä
terveydenhuollossa¹*

Malli kansallisille yhteyspisteille

hyvästä tiedotuksesta terveydenhuollon tarjoajille rajatylittävässä terveydenhuollossa¹

Terveydenhuollon tarjoajat

Direktiivissä 2011/24/EU* todetaan, että asianmukaiset ja selkeät tiedot kaikista rajatylittävän terveydenhuollon* näkökohdista ovat tarpeen, jotta potilaat voivat käyttää oikeuksiaan käytännössä. Rajatylittävän terveydenhuollon kansallisilla yhteyspisteillä* on suuri vastuu tällaisen tiedon tarjoamisesta liikkuville potilaille.

Lisäksi kansallisten yhteyspisteiden on tiedotettava potilaita epäsuorasti antamalla tietoa muille rajatylittävän terveydenhuollon* toimijoille, kuten terveydenhuollon tarjoajille, kansallisille terveydenhuoltojärjestelmille* tai sairausvakuutuslaitoksille* ja potilasjärjestöille.

Kansalliset yhteyspisteet voivat hyödyntää seuraavaa mallia lähtökohtana olennaisten tietojen tarjoamiseen verkkosivustollaan. Ne voivat myös käyttää sitä henkilökohtaisen neuvonnan lähtökohtana viestinnässä, joka on suunnattu ulkomaisia potilaita sosiaaliturva-asetusten (EY) N:o 883/2004 ja 987/2009* sekä direktiivin 2011/24/EU* nojalla hoitaville terveydenhuollon tarjoajille.

Jäljempänä olevan tekstin saa kopioida ja liittää osittain tai kokonaan kansallisen yhteyspisteen verkkosivustolle. Sitä saa myös käyttää terveydenhuollon tarjoajille suunnatussa viestinnässä.

Vastuuvapauslauseke

Tämä asiakirja laadittiin terveysalan ohjelman (2014–2020) puitteissa osana Euroopan komission valtuutuksella toimineen kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioiden toimeenpanoviraston (Chafea) kanssa tehtyä hankintasopimusta. Tämän raportin sisältö edustaa toimeksisaajan näkemyksiä ja on yksinomaan toimeksisaajan vastuulla. Sisällön ei voida millään tavalla katsoa edustavan Euroopan komission ja/tai Chafean tai minkään muun Euroopan unionin elimen näkemyksiä. Euroopan komissio ja/tai Chafea eivät takaa raportissa esitettyjen tietojen virheettömyyttä eivätkä ne ole vastuussa siitä, miten kolmannet osapuolet käyttävät tietoja.

¹ Tähän malliin liitettyssä aakkostetussa sanastossa on määritelmä ja selitys kaikista sanoista tai käsitteistä, joiden perässä on asteriski (*).

Sisällysluettelo

- ① **Potilaiden oikeus rajatylittävään terveydenhuoltoon**
  - 1.1. Oikeudellinen kehys: sosiaaliturva-asetukset* ja direktiivi 2011/24/EU*
  - 1.2. Ennakoimaton vs. ennalta suunniteltu hoito ulkomailla
  - 1.3. Todiste oikeudesta julkiseen hoitoon

- ② **Terveydenhuollon tarjoajan velvoitteet**
  - 2.1. Velvoitteet ennen hoitoa
  - 2.2. Velvoitteet hoidon aikana
  - 2.3. Velvoitteet hoidon jälkeen

- ③ **Reseptit**

① Potilaiden oikeudet rajatylittävään terveydenhuoltoon

1.1. Oikeudellinen kehys: sosiaaliturva-asetukset* ja direktiivi 2011/24/EU*

Muista EU*- tai ETA*-maista tai Sveitsistä* matkustavilla potilailla on oikeus saada terveydenhuoltoa ulkomailla ja saada korvaus annetun hoidon kustannuksista kotimaastaan*. Tämä perustuu niin kutsuttuun eurooppalaiseen *oikeuteen rajatylittävään terveydenhuoltoon**.

Rajatylittävällä terveydenhuollolla* tarkoitetaan oikeutta saada lääketieteellinen diagnoosi ja sairaanhoitoa sekä oikeutta lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden määräämiseen ja toimittamiseen asuinmaan ulkopuolella kaikissa muissa EU*- ja ETA*-maissa tai Sveitsissä* (toisella maalla ei tarvitse olla yhteistä maantieteellistä rajaa potilaan kotimaan kanssa).

Potilaan oikeudet riippuvat pääosin hänen ulkomaille matkustamisensa syistä ja siitä, minkä EU:n säädöksen nojalla hän saa rajatylittävää terveydenhuoltoa: sosiaaliturva-asetusten (EY) N:o 883/2004 ja 987/2009* vai direktiivin 2011/24/EU*.

1.1.1. Sosiaaliturva-asetuksiin* perustuvat oikeudet:

Sosiaaliturva-asetusten (EY) N:o 883/2004 ja 987/2009* mukaan muista EU*- tai ETA*-maista tai Sveitsistä* matkustavilla potilailla on oikeus saada korvaus annetun hoidon kustannuksista *ikään kuin he olisivat vakuutettuja hoitomaan** sosiaaliturvajärjestelmässä. Tämän seurauksena potilasta kohdellaan aivan kuin hän olisi kotimainen potilas, jolla on julkinen sairausvakuutus ja oikeus julkiseen terveydenhuoltoon.

Jotta potilaalla on oikeus tulla kohdelluksi potilaana, jolla on julkinen sairausvakuutus, potilaan on esitettävä sinulle hänen kotimaansa kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän* tai sairausvakuutuslaitoksen* myöntämä todiste tästä oikeudesta (ks. kohta 1.3).

Potilaat saattavat saada korvauksen kustannuksista hoitomaassa* sovellettavien maksutapojen ja taksojen mukaisesti. Ulkomaista potilasta on kohdeltava potilaana, jolla on julkinen sairausvakuutus. Jos siis hoito on maksuton kotimaisille potilaille*, kolmas osapuoli maksaa* myös ulkomaisten potilaiden hoidon. Tällöin voit laskuttaa vain mahdollisen omavastuuosuuden* määrän suoraan potilaalta. Paikallinen sosiaaliturvaviranomainen maksaa sinulle sosiaaliturvajärjestelmän* tai kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän* piiriin kuuluviin terveystalouteihin sovellettavien perushintojen mukaan. Jos kotimaisten potilaiden on kuitenkin maksettava kaikki sairaanhoitokustannukset etukäteen, sinun on pyydettävä myös ulkomaisia potilaita maksamaan kustannukset etukäteen*. Potilaalla on oikeus hakea korvausta jälkikäteen paikalliselta sosiaaliturvaviranomaiselta tai omasta kansallisesta terveydenhuoltojärjestelmästä* tai lakisääteisestä sairausvakuutuslaitoksestaan* kotiinpaluun jälkeen. Jos potilaat tarvitsevat lisätietoa korvauksesta ja kustannuksista, kehoita heitä ottamaan yhteyttä heidän omaan kansalliseen terveydenhuoltojärjestelmäänsä* tai sairausvakuutuslaitokseensa* tai kotimaansa* kansalliseen yhteyspisteeseen*.

Yleensä saat hoitaa ulkomaisia potilaita sosiaaliturva-asetusten (EY) N:o 883/2004 ja

987/2009* nojalla vain, jos olet tehnyt sopimuksen sosiaaliturvajärjestelmän kanssa tai olet sidoksissa siihen ja olet oikeutettu tarjoamaan julkisen sairausvakuutuksen tai kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piiriin kuuluvia sairausetuuksia. Kerro potilaalle aina rekisteröitymisestäsi!

1.1.2. Direktiiviin 2011/24/EU* perustuvat oikeudet:

Direktiivin 2011/24/EU* nojalla potilailla on oikeus hakeutua terveydenhuoltoon kaikissa muissa EU*- ja ETA*-maissa ja saada korvaus kustannuksista kotimaassaan* *ikään kuin hoito olisi annettu potilaan kotimaan omalla alueella**.

Jos potilas hakeutuu hoitoon ulkomaille direktiivin 2011/24/EU* nojalla, häntä on kohdeltava aivan kuin hän olisi kotimainen potilas, jolla on yksityinen sairausvakuutus.

Laskuta kaikki sairaanhoitokustannukset ja muut kustannukset suoraan potilaalta. Huomaa, että potilaalta on veloitettava samat maksut kuin kotimaisilta potilailta. Potilaalla on oikeus hakea korvausta jälkikäteen omasta kansallisesta terveydenhuoltojärjestelmästä* tai lakisääteisestä sairausvakuutuslaitoksestaan* kotiinpaluun jälkeen. Jos potilaat tarvitsevat lisätietoa korvauksesta ja kustannuksista, kehoita heitä ottamaan yhteyttä heidän omaan kansalliseen terveydenhuoltojärjestelmäänsä* tai sairausvakuutuslaitokseensa* tai kotimaansa* kansalliseen yhteyspisteeseen*.

Huomaa, että potilaiden on oltava tietoisia siitä, että he saavat korvauksen kustannuksista direktiivin 2011/24/EU* nojalla vain, jos hoito kuuluu potilaan kotimaan* sosiaaliturvajärjestelmän piiriin. Ennen kuin potilas saa hoitoa direktiivin 2011/24/EU* nojalla, hänen olisi hankittava lisätietoa kotimaansa kansallisesta terveydenhuoltojärjestelmästä* tai sairausvakuutuslaitoksesta*.

1.2. Ennakoimaton vs. ennalta suunniteltu hoito ulkomailta

Ulkomailla saadussa hoidossa erotetaan toisistaan ennakoimaton* ja ennalta suunniteltu sairaanhoito*. Eri sääntöjä sovelletaan sen mukaan, matkustaako potilas ulkomaille nimenomaisena tarkoituksenaan hakeutua terveydenhuoltoon.

Ennakoimattoman* ja ennalta suunnitellun hoidon* erona on siis potilaan ulkomailta oleskelun syy.

- Ennakoimaton hoito*: potilaat tarvitsevat lääketieteellisesti välttämätöntä hoitoa* äkillisen sairastumisen tai loukkaantumisen vuoksi ollessaan ulkomailta esimerkiksi lomalla, liikematkalla, sukulaisvierailulla tai vaihto-oppilaana (ks. kohta 2.1.).
- Ennalta suunniteltu hoito*: ulkomailta saatava hoito on potilaan ulkomailta oleskelun nimenomainen syy.

1.2.1. Ennakoimaton hoito*:

Jos potilas sairastuu äkillisesti tai loukkaantuu ulkomailta esimerkiksi auto-onnettomuudessa tai umpilisäkkeen tulehduksen tai kaatumisen vuoksi, hänellä on oikeus lääketieteellisesti välttämättömään hoitoon* ja korvaukseen hoidon kustannuksista potilaan kotimaan* julkisesta sairausvakuutuksesta* tai kansallisesta terveydenhuoltojärjestelmästä*.

Potilaalla on siis oikeus lääketieteellisesti välttämättömään hoitoon* eli hoitoon, jota annetaan äkillisen sairastumisen tai loukkaantumisen vuoksi. Tällaista hoitoa ei voi lykätä, vaan potilaan on saatava sitä,

jotta hän ei joudu palaamaan kotiin ennen suunnitellun oleskeluajan päättymistä. Hoito ei missään tapauksessa saa olla potilaan ulkomailla oleskelun alkuperäinen syy. Lääkärin harkintavaltaan kuuluu päättää, onko hoito lääketieteellisesti välttämätön* vai ei.

Lääketieteellisesti välttämättömänä hoitona* voidaan pitää myös lyhytaikaisen ulkomailla oleskelun aikana annettua hoitoa, joka liittyy pitkäaikaissairauteen (esimerkiksi diabetes, astma, syöpä tai krooninen munuaistauti) tai raskauteen. Niin kauan kuin potilaan oleskelun nimenomaisena tarkoituksena ei ollut hakeutua sairaanhoitoon* eli esimerkiksi synnyttää tai saada raskauteen tai pitkäaikaissairauteen liittyvää hoitoa, tätä voidaan pitää lääketieteellisesti välttämättömänä hoitona* sosiaaliturva-asetusten (EY) N:o 883/2004 ja 987/2009* nojalla. Raskaana oleva henkilö, joka oleskelee tässä maassa tilapäisesti ollakseen lähempänä perhettään, voi synnyttää ennakoimatonta hoitoa* ulkomailla koskevan oikeudellisen järjestelyn nojalla niin kauan kuin hänen matkansa tarkoituksena oli olla lähempänä perhettä eikä pelkästään synnyttää.

Jos kyseessä on erikoislaitteita tai erikoistunutta henkilöstöä edellyttävä elintärkeä hoito, potilaan kanssa on ehkä tehtävä etukäteen sopimus, jotta varmistetaan hoidon saatavuus ja jatkuvuus potilaan ulkomailla oleskelun aikana. Tällaisia hoitoja ovat esimerkiksi dialyysi, happihoito, astman erityishoito ja kemoterapia.

Yleisin tapa, jolla ulkomaiset potilaat saavat korvauksen lääketieteellisesti välttämättömän hoidon* kustannuksista, on esittää voimassa oleva eurooppalainen sairaanhoitokortti* (EHIC-kortti*). EHIC-kortti* on potilaan kotimaan kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän* tai lakisääteisen sairausvakuutuslaitoksen* myöntämä todiste hänen oikeudestaan julkiseen terveydenhuoltoon.

Kun potilas esittää voimassa olevan EHIC-kortin*, hänellä on oikeus saada rajatylittävää terveydenhuoltoa* sosiaaliturva-asetusten (EY) N:o 883/2004 ja 987/2009 nojalla ja häntä kohdellaan potilaana, jolla on julkinen sairausvakuutus.

Jos potilaalla ei ole hoitoa saadessaan voimassa olevaa EHIC-korttia* tai hän ei voi käyttää EHIC-korttiaan* esimerkiksi siksi, että kyseessä on yksityinen hoito tai terveydenhuollon tarjoaja ei ole rekisteröitynyt sosiaaliturvajärjestelmään, potilasta on kohdeltava yksityisenä potilaana. Sinulla on oikeus laskuttaa kaikki kustannukset suoraan potilaalta. Muista, että potilaalta on veloitettava samat maksut kuin kotimaisilta potilailta. Direktiivin 2011/24/EU* nojalla potilas voi ehkä hakea korvausta* omasta kotimaastaan*.

1.2.2. Ennalta suunniteltu hoito*:

EU:n lainsäädännön mukaan EU*- tai ETA*-maan sosiaaliturvalainsäädännön nojalla vakuutetulla potilaalla on oikeus hakeutua hoitoon mihin tahansa muuhun EU*- tai ETA*-maahan ja saada korvaus hoidon kustannuksista kotimaastaan*.

Jotta potilas voi saada hoitoa sosiaaliturva-asetusten (EY) N:o 883/2004 ja 987/2009* nojalla, hänen on esitettävä todiste tästä oikeudesta eli voimassa oleva S2-lomake*. S2-lomake* on ennakkolupa*, jonka potilas tarvitsee kotimaansa kansallisesta terveydenhuoltojärjestelmästä* tai sairausvakuutuslaitoksesta*, jotta häntä voidaan kohdella julkisena potilaana ulkomailla.

Jos potilas ei kykene esittämään voimassa olevaa S2-lomaketta*, häntä kohdellaan yksityisenä potilaana. Potilaan on maksettava sairaanhoitokustannukset itse. Tietyin edellytyksin potilas voi hakea korvausta omasta kotimaastaan*. Paikallinen sosiaaliturvaviranomainen ei kuitenkaan osallistu korvaukseen millään tavalla.

1.3. Todiste oikeudesta julkiseen hoitoon

Eurooppalainen sairaanhoitokortti* ja S2-lomake*

Jotta potilas voi saada hoitoa potilaana, jolla on julkinen sairausvakuutus (ja johon siten sovelletaan sosiaaliturva-asetusten (EY) N:o 883/2004 ja 987/2009* mukaista oikeudellista järjestelyä), hänen on esitettävä todiste tästä oikeudesta. Jos kyseessä on lääketieteellisesti välttämätön hoito* eli ennakoimaton hoito, voimassa oleva eurooppalainen sairaanhoitokortti* riittää. Jos hoitoa voidaan kuitenkin pitää ennalta suunniteltuna, potilaan on esitettävä voimassa oleva S2-lomake* (aiempi E112-lomake).

Tehtävänäsi on tarkistaa huolellisesti EHC-kortin* pätevyys:

- Tarkista kortin aitous. Jos sinulla on epäilyksiä, saat lisätietoa EHC-kortin* pätevyyden tunnistamisesta seuraavalta verkkosivulta: www.ec.europa.eu/social
- Varmista, että kortti on rekisteröity potilaan nimiin ja sisältää muut tunnisteet. EHC-kortti on henkilökohtainen, ja jokainen perheenjäsen tarvitsee oman kortin.
- Varmista, ettei kortin voimassaolo ole päättynyt.

Joissakin tapauksissa potilas saattaa esittää eurooppalaisen sairaanhoitokortin* väliaikaisesti korvaavan todistuksen. Jos näin tapahtuu, tarkista tämän väliaikaisen todistuksen voimassaolo huolellisesti. Todistuksesta on käytävä ilmi samat tiedot kuin EHC-kortista*.

Jos kyseessä on ennalta suunniteltu hoito*, potilaan on esitettävä voimassa oleva S2-lomake* (aiempi E112-lomake), jotta häntä voidaan kohdella potilaana, jolla on julkinen sairausvakuutus. S2-lomake* on A4-kokoinen paperiasiakirja, joka sisältää potilaan kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän* tai sairausvakuutuslaitoksen* myöntämän EU:n vakiolomakkeen. Tarkista, kattaako S2-lomakkeen* sisältämä potilaan kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän* tai sairausvakuutuslaitoksen* myöntämä ennakkolupa* potilaan haluaman hoidon. S2-lomake* voi esimerkiksi kattaa vain tietyntyyppisen hoidon tai tietyntyyppisen sairauden hoidon.

Jos potilas ei kykene esittämään kumpaakaan näistä EU:n todisteista eli voimassa olevaa EHC-korttia* tai S2-lomaketta*, potilasta kohdellaan yksityisenä potilaana. Jos potilailla ei ole voimassa olevaa oikeuden terveydenhuoltoon todistavaa EU:n todistetta, mutta kohtelet heitä potilaina, joilla on julkinen sairausvakuutus, et saa taksaasi tai muita kustannuksia takaisin sosiaaliturvaviranomaiselta. Ilmoita potilaalle aina etukäteen, jos hänen on maksettava hoito itse.

S1-lomake* tai S3-lomake*

! Huom. Potilas saattaa esittää sinulle jonkin muun EU:n lomakkeen, kuten S1-lomakkeen* (aiempi E106, E109, E121). Tällöin potilas asuu tässä maassa mutta on silti vakuutettu toisen EU*- tai ETA*-maan tai Sveitsin* sosiaaliturvajärjestelmässä. Eläkkeensaaja on esimerkiksi saattanut muuttaa hiljattain tähän maahan sen jälkeen, kun

hän on tehnyt koko ikänsä töitä toisessa EU*- tai ETA*-maassa tai Sveitsissä*. Muuton syynä voi olla halu viettää eläkevuodet ulkomailla tai halu olla lähempänä perheenjäseniä*.

S1-lomakkeen* myöntää sen maan sosiaaliturvaviranomainen, jonka sosiaaliturvajärjestelmässä potilas on vakuutettu. Se on todiste oikeudesta terveydenhuoltoon potilaan asuinmaassa sen maan puolesta, jonka sosiaaliturvan piiriin potilas kuuluu. Lähetetyt työntekijät, rajatyöntekijät* tai ulkomailla asuvat eläkkeensaajat saattavat tarvita tämän lomakkeen.

Jos potilas esittää sinulle S1-lomakkeen*, kerro hänelle, että lomake on toimitettava uuden asuinmaan kansalliseen terveydenhuoltojärjestelmään* tai sairausvakuutuslaitokseen*. Sosiaaliturvaviranomainen rekisteröi potilaan ja antaa hänelle saman todisteen oikeudesta julkiseen terveydenhuoltoon kuin kotimaisille potilaille. Jos kyseinen potilas tarvitsee lääketieteellisesti välttämätöntä hoitoa* ennen S1-lomakkeen* toimittamista ja tarvittavien järjestelyjen tekemistä paikallisen sosiaaliturvaviranomaisen kanssa, voit hoitaa potilasta laskuttamalla häntä yksityisesti. Rekisteröinnin jälkeen potilas voi kenties hakea korvausta* paikallisesta kansallisesta terveydenhuoltojärjestelmästä* tai sairausvakuutuslaitoksesta*.

Joissakin tapauksissa potilas saattaa esittää S3-lomakkeen*. S3-lomake on eläkkeelle jääneille rajatyöntekijöille* tarkoitettu EU:n lomake, joka sisältää todisteen oikeudesta terveydenhuoltoon maassa, jossa rajatyöntekijä on aiemmin työskennellyt, jos hän ei ole enää vakuutettu kyseisen maan sosiaaliturvalainsäädännön nojalla. S3-lomakkeeseen* pätevät samat säännöt kuin S1-lomakkeeseen*. Ilmoita potilaalle, että S3-lomake* on toimitettava paikalliseen kansalliseen terveydenhuoltojärjestelmään* tai sairausvakuutuslaitokseen*. Sosiaaliturvaviranomainen rekisteröi potilaan.

② Terveydenhuollon tarjoajan velvoitteet

2.1. Velvoitteet ennen hoitoa

- **Kansallisuuteen perustuvan syrjinnän kieltö**

Et saa kieltäytyä potilaan hoitamisesta yksinomaan hänen kansallisuutensa perusteella. Ulkomaisilla potilailla on oikeus yhdenvertaiseen pääsyyn terveydenhoitoon.

Terveydenhuollon tarjoajat tai sairaalat voivat rajoittaa ulkomaisten potilaiden vastaanottamista vain, jos se on perusteltavissa yleistä etua koskevilla pakottavilla syillä. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi suunnitteluvaatimukset, jotka liittyvät sen tavoitteen varmistamiseen, että kyseisessä jäsenvaltiossa on riittävästi ja pysyvästi saatavilla laadukasta hoitoa kotimaisille potilaille. Tällainen toimenpide voi osoittautua tarpeelliseksi esimerkiksi silloin, kun ulkomaisten potilaiden määrä vaikuttaa olevan niin suuri, että paikallisiin sairaaloihin tulee liikaa potilaita eivätkä ne kykene vastaamaan kysyntään, jolloin kotimaisten potilaiden odotusjonoista tulee kestävämpiä. Ulkomaisten potilaiden vastaanottamista koskevista rajoituksista on ilmoitettava julkisesti etukäteen.

- **Tiedotusta koskevat vaatimukset**

Sinun on annettava potilaille seuraavat tiedot ennen minkään hoidon tai toimenpiteen aloittamista:

- tiedot ehdotetusta hoidosta, myös tiedot hoitomenetelmästä, odotetusta tuloksesta, mahdollisista haitoista, hoitoon liittyvistä riskeistä ja jatkohoidosta*

- tiedot eri hoitovaihtoehdoista
- tiedot laatu- ja turvallisuusvaatimuksista, joita sinun on noudatettava
- tiedot hoitoinnoista ja ennakoiduista kustannuksista
- tiedot luvastasi ja rekisteröitymisestäsi eli todiste siitä, että sinulla on oikeus harjoittaa lääkärin ammattia
- tiedot siitä, oletko rekisteröitynyt sosiaaliturvajärjestelmään ja oletko oikeutettu tarjoamaan kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän* tai sairausvakuutusta* koskevan järjestelmän piiriin kuuluvia terveyspalveluja
- tiedot ammatillista vastuuta koskevasta vakuutusturvastasi.

- **Tietoon perustuva suostumus**

Kaikilla ulkomaisilla potilailla on oikeus tietoon perustuvaan suostumukseen. Ennen kuin aloitat mitään hoitoa tai toimenpidettä, varmista, että potilas ymmärtää kaikki antamasi tiedot ja suostuu ehdottamasi lääketieteellisen hoidon tai toimenpiteen kaikkiin eri vaiheisiin.

- **Potilasasiakirjat**

Varmista, että potilas on esittänyt sinulle häntä kotimaassa hoitavan terveydenhuollon tarjoajan laatimat potilasasiakirjat. Älä koskaan hoida potilasta, jos sinulla ei ole riittävästi tietoa potilaan terveydentilasta ja sairaushistoriasta.

2.2. Velvoitteet hoidon aikana

- **Potilasasiakirjojen laatiminen**

Ulkomaisella potilaalla on oikeus saada kirjalliset tai sähköiset potilasasiakirjat antamastasi hoidosta tai tekemästäsi toimenpiteestä. Sinun on dokumentoitava koko hoidon ajalta erilaisia potilaan tilaa ja kliinistä kehitystä koskevia tietoja ja arvioita. Nämä sisältävät muun muassa sellaista tietoa kuin diagnoosin, tutkimustulokset, hoidon tuloksen, luettelon annetuista lääkkeistä ja leikkauksen jälkeiset tulokset.

2.3. Velvoitteet hoidon jälkeen

- **Samanhintaisuus**

Ulkomaisilta potilailta on veloittettava samat maksut kuin vastaavassa tilanteessa olevilta kotimaisilta potilailta. Jos kotimaisiin potilaisiin sovellettavia vertailukelpoisia hintoja ei ole saatavilla, sinun on veloittettava puolueettomien ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti laskettu hinta.

- **Jatkohoito**

Potilaalla on oikeus jatkohoitoon kotimaassaan*. Varmista siksi hoidon jatkuvuus esimerkiksi seuraavilla tavoilla: anna reseptejä, joita voidaan käyttää potilaan kotimaassa (ks. kohta 3), tai anna potilaalle mahdollisuus tutustua laatimiisi potilasasiakirjoihin tai vähintään jäljennös näistä asiakirjoista, jotta potilas voi esittää sen häntä kotimaassa hoitaville terveydenhuollon tarjoajille.

- **Potilasasiakirjojen siirto**

Ulkomaisten potilaiden olisi voitava tutustua potilasasiakirjojinsa etäyhteyden välityksellä tai heidän olisi ainakin saatava jäljennös laatimistasi asiakirjoista. Jos tällaista jäljennöstä ei ole mahdollista toimittaa

kansallisen lainsäädännön mukaisesti, sinun on vähintään itse huolehdittava potilasasiakirjojen siirrosta potilasta hänen kotimaassaan hoitaville terveydenhuollon tarjoajille.

- **Henkilötiedot**

Potilaan terveydentilaa koskevien henkilötietojen kirjaamisessa, siirrossa ja arkistoinnissa olisi aina taattava potilaan oikeus henkilötietojen suojaan. Tietosuojan on noudatettava direktiivissä 95/46/EY vahvistettuja oikeudellisia vaatimuksia. Lisäksi 25. maaliskuuta 2018 tuli voimaan asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (yleinen tietosuojasetus*). Kyseinen asetus sisältää uusia suojatoimia, joilla varmistetaan, ettei potilaiden henkilötietoja* käytetä väärin tai oikeudettomasti. Varmista, että olet tietoinen henkilötietojen suojaa koskevista lakisäätteistä velvollisuuksistasi.

③ Reseptit

Lääkereseptiä tai lääkinnällisen laitteen reseptiä voidaan käyttää kaikissa muissa EU*- ja ETA*-maissa.

Kun annat lääkeresepin tai lääkinnällisen laitteen reseptin* ulkomaiselle potilaalle, tarkista aina, aikooko potilas esittää reseptin apteekille kotimaassaan*.

Jos potilas aikoo hankkia lääkkeen tai lääkinnälliset laitteet ulkomailla, sinun on annettava resepti rajatylittäviä reseptejä* koskevien vähimmäistietovaatimusten (täytäntöönpanodirektiivi 2012/52/EU*) mukaisesti:

- potilaan tunnistetiedot: sukunimi tai sukunimet, etunimi tai etunimet, syntymäaika
- reseptin varmentaminen: antopäivä
- reseptin antaneen terveydenhuollon tarjoajan tunnistaminen: sukunimi tai sukunimet, etunimi tai etunimet, ammatillinen pätevyys, suorat yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite ja puhelinnumero tai faksi, työosoite, myös asianomaisen jäsenvaltion nimi, kirjallinen tai digitaalinen allekirjoitus
- reseptin kohteena olevan tuotteen tunnistetiedot: yleisnimi (vaikuttava aine) tai poikkeustapauksissa nimi, farmaseuttinen formulointi (tabletti, liuos jne.), määrä, vahvuus, annosteluohjelma.

Koska kyseinen lääke ei ole välttämättä saatavilla tai sen myynti ei ole välttämättä sallittua potilaan kotimaassa*, kehota potilasta esittämään resepti hoitomaassa* oleskelun aikana paikallisessa apteekissa.

